

A NEMÉRCES ÁSVÁNYI NYERSANYAGOKKAL KAPCSOLATOS KUTATÁSI-FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK ÉSZAK-MAGYARORSZÁGON

MÁTYÁS ERNŐ

GEOLÓGUS, A FÖLDTUDOMÁNYOK KANDIDÁTUSA

A felszínalkotó képződmények földrajzi elterjedése és vele az egyes kéregdarabok földtani jellege szempontjából 9 földtani kistáj különül el az ÉK-magyarországi térségben. A nemérces ásványi nyersanyagok előfordulásának s egyben bányászatának egyik fő területe ÉK-Magyarországon a Tokaji-hegység. A Tokaji-hegység neogén vulkanitokból és szedimentogén kőzetekből felépített területe egyike ÉK-Magyarország legváltozatosabb földtani kistájainak. Napjainkban 13 ásványi nyersanyag 27 változata ismert, 47 előforduláson a hegység területén. A mintegy 90 millió Ft-os beruházási ráfordítással több mint 20 év alatt felkutatott ásványvagyon mennyisége megközelíti a félmilliárd tonnát. Jelen ipari felhasználási paraméterek mellett a művelethez készlet 170 millió tonnára tehető. A 47 előfordulás közül mindössze 13-on működik bánya és korszerű nedves előkészítő üzem csak most épült fel a hegység területén (erdőbényei kalcináló).

Különös súlyt helyeztünk három új ásványi nyersanyag, a zeolit, az alunit és a pumicit kutatására.

A *zeolitok*, mint új ásványi nyersanyagok, szelektív szorpciós, ioncserélő, nyomelemfelvétel-katalizáló tulajdonságaiknál fogva az ipar és a mezőgazdaság legkülönbözőbb területein nyerhetnek alkalmazást.

Az utóbbi évtized másik új ásványi nyersanyaga a Japánban felhasználásra kezdeményezett *alunit*. A kerámia- és a vegyiparban nyerhet felhasználási területet.

A hegység harmadik, az utóbbi években felkutatott ásványi nyersanyaga a termikusan duzzadt, de még tovább duzzasztható vulkáni üveg a *pumicit*.

A nemérces ásványi nyersanyagok egész szériája fordul itt elő. Különösen az újonnan felismert és felhasználási területet nyert ásványi nyersanyagok, a természetes zeolitok, alunit, a pumicit és a különböző magas káliumoxid-tartalmú kerámiai adalékanyagok további felhasználási területeinek felkutatásában látunk tudományos és kutatási együttműködési lehetőséget az É- és ÉK-Magyarországon dolgozó tudományos kutatók, intézmények között.